

Rahoituksen myöntäminen peruspalvelujen tukirahastosta

OSVETLK 24.04.2025 § 23

691/02.05.01.01.00/2025

Kaupunginvaltuuston päätöksen 12.12.2022 § 143 mukaisesti Joensuun kaupungin peruspalvelujen tukirahaston varojen käytön perusteista päättää osallisuus- ja vetovoimalautakunta. Osallisuus- ja vetovoimalautakunta päätti Peruspalvelujen tukirahaston käytön perusteet 18.1.2024 § 4. Rahaston peruspääoma muodostuu valtioneuvoston 13.3.2003 kaupungille luovuttamasta Tero Matti Ronkaisen kuolinpesän omaisuudesta. Rahaston pääoma 31.12.2024 oli 94 025,44 euroa.

Peruspalvelujen tukirahaston käytön perusteet

Rahaston tarkoituksena on tukea ikääntyneiden aktiivisena pysymistä, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä asumista ja arjessa selviytymistä. Rahaston varoja käytetään ensisijaisesti ikääntyneen väestön hyvinvointia edistäviin palveluihin ja niiden kehittämiseen. Rahastosta voidaan toissijaisesti tukea vammaisten ja muiden erityisryhmien asumista ja hyvinvointia edistävää palvelutoimintaa ja sen kehittämistä. Osallisuus- ja vetovoimalautakunta päättää jokaisesta käyttökohteesta erikseen myöntääkö se toiminnalle rahoitusta ja minkä verran, huomioiden rahaston sen hetkinen pääoma. Rahaston varoja voidaan myöntää kaupungin toimialueiden toimintaan, joka sopii rahaston tarkoitukseen eikä ole perustoimintaa. Laaja-alainen yhteistyö eri tahojen kanssa on suositeltavaa toiminnan toteutuksessa.

Ensisijaisesti rahaston varoja käytetään omarahoitusosuutena hankkeisiin, joilla kaupunki saa toimintaansa lisäksi ulkopuolista rahoitusta. Hankkeiden priorisoinnilla käytettävissä olevalla rahalla saadaan mahdollisimman suuri vaikuttavuus. Tämän lisäksi rahaston varoja voidaan erityisen tarkan harkinnan jälkeen käyttää rahaston tarkoituksen mukaisiin pienimuotoisiin kokeiluihin, tapahtumiin, tempauksiin ja hankintoihin, jotka kuitenkin eroavat kaupungin perustoiminnasta, ja joita ei perustellusti ole toteuttavissa sellaisina hankkeina, johon voisi hakea ulkopuolista rahoitusta. Rahastoa ei ole tarkoitettu perustoimintamenojen kattamiseen.

Rahaston varojen käytössä arvioidaan erityisesti toiminnan

- konkreettisia vaikutuksia joensuulaisten ikäihmisten hyvinvointiin
- jatkuvuutta
- tiedottamista kaupunkilaisille
- toiminnan tuottamaa lisäarvoa (esim. ulkopuolista rahoitusta)

Hankeideointivaiheessa, jo ennen asian tuomista osallisuus- ja vetovoimalautakunnan käsittelyyn, edellytetään neuvottelua hyvinvointi- ja osallisuuspäällikön kanssa, jotta toimintaa voidaan tarkastella laajasti hyvinvoinnin toiminta-alueen näkökulmasta.

Yhteisöotalo Sataman ja sen toimintaympäristön yhteistoiminnallinen suunnittelu - hankkeen hakemus

Joensuun kaupungin hyvinvointipalvelut hakee Peruspalvelujen tukirahastosta 20 000 euroa valmisteluhankkeeseen, jolla kartoitetaan yhdistysten ja kuntalaisten tarpeita ja toiveita, sekä sovitaan niitä kaupungin tarpeisiin Yhteisöotalo Sataman ja sen toimintaympäristön rakentamiseksi. Rahoitusta käytetään ulkopuolisen fasilitoijan

tekemään lähtötilanteen kartoitukseen, työpajoihin sekä osa-aikaisen työntekijän palkkakuluihin. Lähtötilanteen kartoituksen avulla tunnistetaan prosessin kannalta keskeiset toimijat sekä haastatellaan heidät. Syksyllä 2025 toimijoille järjestetään yhteisiä suunnittelutyöpajoja. Työpajojen tuloksena tuotetaan hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnalle esitys, miten kantakaupungin yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevia toimintoja ml. kaupungin itse tuottamaa kohtaamispaikkatoimintaa tulisi jatkossa järjestää. Rahoituksella palkataan Yhteisötalo Satamalle toinen osa-aikainen työntekijä syksyllä 3-4 kuukauden ajaksi, kun kokoaikaisen työntekijän työajasta 50 % jyvitetään kehittämistyöhön.

Yhteisötalo Satama on kaikille avoin matalan kynnyksen kohtaamispaikka. Kävijöistä suurin osa on lähistöllä asuvia ikäihmisiä, mutta yhteisötalolla käy myös työikäisiä, vaihto-opiskelijoita ja muita opiskelijaryhmiä, joten kävijäkunta on monisukupolvista ja monikulttuurista. Yhteisötalossa työskentelee yksi kokoaikainen ja yksi osa-aikainen työntekijä (1,5 päivää viikossa).

Yhteisötalo toimii kaupungin omistamassa kiinteistössä osoitteessa Yläsatamankatu 28. Rakennukseen on suoritettu osittaiset rakennetekniset kuntotutkimukset ja talotekniikan kuntoarvio vuonna 2023. Tutkimusraportista käy ilmi, että rakennuksen asumisterveysasetuksen mukainen toimenpideraja ylittyy. Kustannusarvio vaadituille korjauksille on ollut vuonna 2023 noin 180 000 euroa.

Joensuun kaupunginvaltuusto linjasi kokouksessaan 17.6.2024 § 49, että Yhteisötalo Sataman toiminnot turvataan. Vaihtoehtoja kohtaamispaikkatoiminnan järjestämiseen on selvitetty syksyn 2024 ja alkukevään 2025 aikana. Samanaikaisesti on kartoitettu laajemmin kaupungin ikäihmisille tuottamia palveluita ja ikäihmisten yhdistystoimintaan myönnettyjä avustuksia, ml. maksuttomasti toimintaan luovutettuja tiloja, joita ovat kantakaupungin alueella koulut, nuorisotilat, Sepänpihan kerhotalo ja Yhteisötalo Sataman tilat. Kantakaupungin alueelta on viimeisen vuoden aikana lakkautunut kaksi järjestön ylläpitämää kohtaamispaikkaa, ja järjestöihin 2025 alusta kohdentuneet avustusten leikkaukset ovat kaventaneet yhdistysten toimintamahdollisuuksia.

Kaupunginvaltuuston 24.2.3035 §15 hyväksymään hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2025–2028 on kirjattu toimenpidekokonaisuuksiksi mm. sukupolvien välisen kohtaamistoiminnan kehittäminen, kaiken ikäisten joensuulaisten liikkumisen lisääminen ja hyvinvoinnin edistäminen kulttuurin keinoin. Joensuun kaupunki on lisäksi mukana yhdessä hyvinvointialueen ja Pohjois-Karjalan kuntien kanssa Ikäinstituutin koordinoimassa Voimaa Vanhuuteen -ohjelmassa, jonka myötä mm. kaupungin ja yhdistysten yhteistyötä tiivistetään vuosien 2025–2027 aikana.

Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa jaotellaan kohderyhmät nk. liikennevalomallin mukaisesti vihreisiin, keltaisiin ja punaisiin. Vihreään ryhmään kuuluvat ikäihmiset ovat aktiivisia ja hakeutuvat itsenäisesti eri palveluihin ja harrasteisiin. Keltaiseen ryhmään kuuluvilla ikäihmisillä toimintakyky on jo jonkin verran heikentynyt, ja esimerkiksi ulkona liikkuminen on vähentynyt ja tuolista nouseminen vaikeutunut. Punaiseen ryhmään kuuluvilla liikkuminen rajoittuu kotioloihin ja nämä ikäihmiset ovat säännöllisen palvelun piirissä ja usein monisairaita. Joensuussa on hyvin tarjolla palveluita ja toimintaa vihreään ryhmään kuuluville ikäihmisille, sillä he pystyvät itsenäisesti hyödyntämään kaupungin kaikille suunnattuja palveluja, kuten kulttuuritarjontaa ja liikuntapaikkoja, ja he osallistuvat usein myös yhdistystoimintaan. Joensuun Voimaa vanhuuteen -tavoitteissa korostuu keltaiseen ryhmään kuuluvien ikäihmisten tavoittaminen, aktivointi liikkeelle ja ihmisiä tapaamaan.

Edellä mainittujen selvitysten ja raamien valossa on perusteltua tarkastella Yhteisötaalo Sataman toiminnan jatkoa osana laajempaa kokonaisuutta, johon kuuluvat kohtaamispaikkatoiminnan lisäksi muut kaupungin ikäihmisille suunnatut palvelut ja yhdistysyhteistyö.

Koordinaattori Hilikka Mäkinen esittelee kokouksessa tarkemmin hankesuunnitelmaa.

Valmistelijat: koordinaattori, hyvinvointi- ja osallisuuspäällikkö

Hyvinvointi- ja osallisuuspäällikön päätösehdotus:

Osallisuus- ja vetovoimalautakunta päättää

- myöntää Peruspalveluiden tukirahastosta 20 000 euron rahoituksen Yhteisötaalo Sataman ja sen toimintaympäristön rakentamisen valmisteluhankkeelle ja
- edellyttää, että hankkeen etenemisestä sekä yhteistoiminnallisen suunnitteluprosessin kokemuksista raportoidaan Peruspalvelujen tukirahastosta varoja myöntävälle toimielimelle.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Koordinaattori Hilikka Mäkinen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.

Matti Väistö, Marjatta Rätty ja Sampsa Jääskeläinen poistuivat kokouksesta asian käsittelyn aikana.